

Wywód rekursu Męcińskiego w sprawie Trembeckiego o nadanie klauzuli egzekucyjnej.

Or. Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. WM 184, s. 583–586.

Edycja krytyczna: Mateusz Mataniak.

14 XI 1821

[s. 583]

Wywód rekursu Onufrego Męcińskiego w sprawie z Wincentym Trembeckim, od wyroków Trybunału I Instancji de dato 14 sierpnia i Sądu Apelacyjnego de dato 12 września br. wydanych, na mocy uchwały Wydziału Doktorów i Profesorów i Prawa w Uniwersytecie Jagiellońskim 2 listopada wydanej, do Sądu III Instancji założonego.

Najwyższy Sądzie!

Wyrokami trzech instancji, to jest Trybunału z dnia 18 stycznia, Sądu Apelacyjnego 9 lutego i Najwyższego Sądu 13 kwietnia 1820 r. wydanymi, mając Męciński przyznane dobrodziejstwo moratorii sumy 4000 złp Wielmożnemu Trembeckiemu, obywatelowi Królestwa Polskiego dłużnej, z obowiązkiem tejże sumy na czas trwania tegoż moratorium hipotecznego zabezpieczenia, stosownie do tych wyroków zabezpieczył ją przez kaucję urzędownie zeznaną i na kamienicy w Krakowie pod L. 499 stojącej, Jaśnie Wielmożnego Piotra Lipińskiego własnej, zainstabulowaną, a złożywszy takową kaucję Wielmożnemu Trembeckiemu zapozwał go o uznanie złożonej kaucji za dostateczną, a uwolnienie spod zajęcia swych ruchomości. Lubo Trybunał wyrokiem 7 lipca 1820 r. wydanym kaucję Jaśnie Wielmożnego Lipińskiego być dostateczną uznał i ruchomości Męcińskiego spod zajęcia uwolnił, a Wysoki Sąd Apelacyjny wyrok ten na założoną, lecz nie popartą przez Wielmożnego Trembeckiego apelację, wyrokiem zaocznym 9 sierpnia tr. wydanym zatwierdził. Wszelako zmienił go wyrokiem 26 września tegoż roku z opozycji zapadłym, uznając być niedostateczną kaucję Jaśnie Wielmożnego Lipińskiego, z powodu iż nie rozciągała się poza czas moratorii, i nakazując, by ją tenże Jaśnie Wielmożny Lipiński poza tenże czas aktem urzędowym zainstabulowanym rozciągnął, a dopiero nieruchomości Męcińskiego spod zajęcia uwolnione zostały. Od wyroku tego odwołał się Męciński do Najwyższego Sądu, który wyrokiem 4 kwietnia 1821 r. wydanym nie zatwierdził wprost wyroku Wysokiego Sądu Apelacyjnego, lecz z tym odmiennym dołożeniem, iż uwolnienie ruchomości Męcińskiego spod zajęcia w ten czas nastąpi, gdy Męciński w ciągu miesiąca od wręczenia wyroku Najwyższego Sądu złoży Wielmożnemu Trembeckiemu akt zabezpieczenia hipotecznego [s. 584] sumy 4000 złp na czas moratorii, jakie Męcińskiemu względem Wielmożnego Trembeckiego jako obywatela Królestwa Polskiego służy, z tym obowiązkiem dla Kawenta zeznany, iż jeżeli Męciński po ustałym takowym moratorium sumy tej Wielmożnemu Trembeckiemu nie zapłaci, tedy Kawent takową temuż zapłacić winien będzie. Stosownie do osnowy takowego Najwyższego Sądu wyroku złożył Męciński

Wielmożnemu Trembeckiemu dnia 5 maja br. akt hipotecznego sumy questionis na czas moratorium zabezpieczenia, to jest kaucję przez Jaśnie Wielmożnego Stanisława hr. Szaniawskiego 3 maja br. za Męcińskim na rzecz Wielmożnego Trembeckiego urzędownie zeznaną, a na kamienicy tegoż Jaśnie Wielmożnego hrabi w Krakowie przy ulicy Grodzkiej pod L. 180 stojącej, 4 miesiąca i roku tegoż zainstabulowaną, której dostateczność dowodzi wyciąg, stan czynny i bierny tej kamienicy zaświadczający, przez Konserwatora Hipotek wydany, gdy z tego okazuje się, że kamienica ta za sumę 60 900 złp w złocie ważnym pojedynczym holenderskim po 18 złp rachowanym nabytą została, a że długi na niej zainstabulowane, łącząc do nich sumę 4000 złp na rzecz Wielmożnego Trembeckiego kaucjonowaną, 38 233 złp 2 gr. wynoszą. Lecz Wielmożny Trembecki powziąwszy od Męcińskiego 100 złp a conto prowizji od sumy kaucjonowanej od dnia 8 stycznia br. do tegoż czasu 1822 r. przypadającej, za kwitem przez Wielmożnego Ludwika Jordana pełnomocnika swego 1 czerwca br. Męcińskiemu wydanym, a nawet obowiązawszy się tymże kwitem poczekać mu wypłacenia reszty takowej prowizji do św. Jana 1822 r., gdyby jej Męciński na terminie 8 stycznia 1822 r. przypadającym doliczyć nie mógł, zaskarżył o niedostateczność kaucję przez Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego zapisaną, żądając kontynuacji egzekucji przeciw Męcińskiemu o sumę kapitałną z powodów, że kaucja nie jest przez Jaśnie Wielmożnego Lipińskiego zapisaną i że stan kamienicy Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego ma być pogorszony, a tak wartość tejże kamienicy zmniejszona. Lubo zaś Męciński przeciw żądaniu Trembeckiego wniósł obronę opartą na wyroku Najwyższego Sądu 4 kwietnia br. i dekrete królewskim 26 czerwca 1811 r.¹ wydanym, lubo zaprzeczył nieudowodniony zarzut pogorszenia stanu i zmniejszenia wartości kamienicy Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego, przecież Trybunał I Instancji wyrokiem 14 sierpnia br. wydanym uznał niedostateczność kaucji przez Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego za Męcińskim zapisanej i dał miejsce dalszej egzekucji na satysfakcję sumy kapitałnej, pod warunkiem, jeżeli Męciński w ciągu 3 miesięcy od wręczenia tego wyroku nie stawiłby i nie wręczył [s. 585] Wielmożnemu Trembeckiemu dostatecznej kaucji na zabezpieczenie tej jego wierzytelności. A gdy obydwie strony od tego wyroku założyły apelację, to jest: Wielmożny Trembecki od kategorii dozwolonego Męcińskiemu złożenia innej kaucji, a zaś Męciński od kategorii uznania niedostateczności kaucji Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego, przeto Wysoki Sąd Apelacyjny wyrokiem 12 września br. wydanym, połączywszy apelacje obustronne co do kategorii uznanej wyrokiem Trybunału niedostateczności kaucji Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego, z powodów tym wyrokiem przywiedzionych, zatwierdził ten wyrok, zaś co do kategorii dozwolonego Męcińskiemu złożenia innej dostatecznej kaucji w ciągu 3 miesięcy, zmienił wyrok takowy, lecz odmawiając Męcińskiemu dobrodziejstwa moratorii, dał wprost miejsce dalszej egzekucji, co do sumy kapitałnej przez Męcińskiego Wielmożnemu Trembeckiemu dłużnej. Gdy wyroki te co do pierwszej kategorii sporu, to jest niedostateczności kaucji Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego są w swej treści zgodne i gdy Wysoki Sąd Apelacyjny co

¹ Dekret króla saskiego i księcia warszawskiego z 26 czerwca 1811 r., opublikowany w „Dzienniku Praw Księstwa Warszawskiego”, t. III, s. 351–353.

do tej kategorii w ostatniej instancji wyrokował, Męciński więc uciążony tymi wyrokami na mocy art. 15 Konstytucji Krajowej wniósł prośbę do Jaśnie Wielmożnego Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego o rozpoznanie tych wyroków i aktów tej sprawy, a następnie o uznanie przez Szanowny Wydział Profesorów i Doktorów Prawa w tymże Uniwersytecie, czyli jest miejsce lub nie odwołania się przeciw tym wyrokom do Najwyższego Sądu. A otrzymawszy uchwałę tegoż Wydziału dnia 2 listopada br. wydaną, uznającą, iż jest miejsce na mocy takowej, odwołał się przez rekurs pozwem 10 tegoż miesiąca i roku Wielmożnemu Trembeckiemu wraz z kopią tejże uchwały wręczonym założony, następnie przedstawiwszy tę uchwałę i tak onej, jako też powołanych w niej wyroków, aktów i przepisów prawa odczytaniem i Najwyższemu Sądowi złożeniem udowodniwszy, że w wyrokach a quibus kaucję Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego za Męcińskim stosownie do wyroku Najwyższego Sądu 4 kwietnia br. wydanego zapisaną i przez Męcińskiego Wielmożnemu Trembeckiemu zaręczoną, za niedostateczną uznających, obraza prawa, to jest art. 1351 i 1315 KC, tudzież dekretu królewskiego z dnia 26 czerwca 1811 r. wydanego, popełnioną została, a tak usprawiedliwszy swój rekurs uprasza Najwyższego Sądu, aby raczył zmienić obydwie te wyroki, to jest Trybunału I Instancji [s. 586] z dnia 14 sierpnia, jako też Wysokiego Sądu Apelacyjnego z dnia 12 września br. wydane, lecz kaucję Jaśnie Wielmożnego Stanisława hrabi Szaniawskiego za Męcińskim obywatelem tutejszo-krajowym, dla Wielmożnego Trembeckiego, obywatela Królestwa Polskiego, sumy 4000 złp przez Męcińskiego temuż Trembeckiemu dłużnej, na czas trwania moratorium prawomocnymi wyrokami Męcińskiemu względem tegoż Trembeckiego przyznanego, dnia 3 maja br. urzędownie zapisaną i na kamienicy tegoż Jaśnie Wielmożnego Szaniawskiego w Krakowie przy ulicy Grodzkiej pod L. 180 stojącej, 4 tegoż miesiąca i roku zainstalowaną oraz w dwóch trzecich częściach szacunku tejże kamienicy, z kontraktu nabycia udowodnionego, mieszczącą się, za dostateczną uznać, i tak rekurrowanego Wielmożnego Trembeckiego z żądaniem kontynuacji o tę sumę egzekucji tym bardziej oddalić, gdy nawet Męciński złożonym kwitem przez Wielmożnego Ludwika Jordana pełnomocnika Wielmożnego Trembeckiego 1 czerwca br. wydanym dowiódł, że na prowizję od sumy kaucjonowanej 8 stycznia 1822 r. przypadającą 100 złp zapłacił, a tak, że nie popełniwszy zwłoki co do prowizji, nie mógł i nie może być pozbawionym dobrodziejstwa moratorii co do kapitału, a owszem Wielmożny Trembecki po wręczeniu sobie kaucji questionis 5 maja br. dopełnionym, kaucję takową przez odebranie prowizji akceptował, i na ponoszenie kosztów onegoż osądzić. Mam honor komunikować Wielmożnemu Tadeuszowi Krzyżanowskiemu, Szanownemu Koledze, stosownie do jego wezwania na dniu wczorajszym podpisanemu wręczonego i oraz wezwać Wielmożnego Kolegę, aby w dniu jutrzejszym na audiencji Najwyższego Sądu od odpowiedzi, pod rygorem prawa, stawił się.

Kraków, 14 listopada 1821 r.

[Podpis] Onufry Męciński.

Kopię dnia 14 listopada 1821 r. odebrałem.

[Podpis] Tadeusz Krzyżanowski.

[cytowane przepisy: Kodeks Cywilny Napoleona, art. 1315, 1351; Konstytucja Wolnego Miasta Krakowa z 1818 r., art. 15; dekret króla saskiego i księcia warszawskiego z 26 czerwca 1811 r.]

[hasła: zajęcie ruchomości, kaucja, zabezpieczenie hipoteczne, moratorium hipoteczne, powaga rzeczy osądzonej, res iudicata, wykonanie zobowiązania]